Voorstel college van B&W gemeente Aalten

Onderwerp	Handhavingsbeleid; diversen
Afdeling	Sociaal Domein/team Organisatie en Welzijn
Opsteller	Manon Dulmen van-van der Kemp
Kenmerk	Z/19/059563/D-286089
Datum voorstel	10 november 2020
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Gewenste datum Raad	
Voorstel/mededeling Raad	
Uitvoeringsprog. Raad	

Toelichting voorstel

Samenvatting

Burgemeester, A. Stapelkamp

De ontwikkelingen op het gebied van handhaving van de fysieke leefomgeving staan niet stil. Om hier goed op in te spelen en aan de geldende regelgeving te voldoen, is het Beleidsplan handhaving 2021-2024 gemeente Aalten opgesteld. Vergunningen, toezicht en handhaving staan centraal in dit plan. In het Beleidsplan handhaving worden de uitgangspunten en de visie op handhaving toegelicht. Dit is vervolgens weer het startpunt voor het jaarlijkse handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) Hierin wordt de capaciteit in kaart gebracht en wordt de prioritering aangegeven. Middels de jaarverslagen wordt gerapporteerd over de inzet en behaalde resultaten van voorgaande jaren.

In het verlengde hiervan komt ook de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) aan bod. De LHS is een tussen de handhavingspartners afgestemd beleidskader voor de bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving. Het doel van de LHS is dat bestuurlijke overheden c.q. omgevingsdiensten, landelijke inspecties, politie en het OM in onderlinge afstemming uitvoering geven aan de beginselplicht tot handhaving. Daarnaast heeft de LHS ook tot doel om in vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes te kunnen maken en interventies op vergelijkbare wijze te kunnen kiezen en toe te kunnen passen. Op deze wijze zorgt de LHS voor een gelijk speelveld.

De Nalevingsstrategie omgevingswetgeving Gelderland (NOG) is gebaseerd op de LHS. Het omvat een stappenplan om de handhavingsstrategie te realiseren en gaat ook in op de sanctiestrategie, gedoogstrategie en preventiestrategie. Het vaststellen van dit stuk is een raadsbevoegdheid (bevestigd door Kenniscentrum InfoMil).

Voorgestelde beslispunten

De beslispunten zijn:

1. Een voorgenomen besluit nemen over het Handhavingsuitvoeringsprogramma 2021 en de gemeenteraad uitnodigingen om hun wensen voor dit programma kenbaar te maken.
2. De gemeenteraad voorstellen het Beleidsplan Handhaving 2021-2024 vast te stellen.
3. Het Jaarverslag Handhaving 2019 ter kennisgeving aannemen en ter kennisgeving aanbieden aan de gemeenteraad.
4. De gemeenteraad voorstellen de Nalevingsstrategie

omgevingswetgeving Gelderland vast te stellen voor toepassing in de gemeente Aalten.

Besluit

16 november 2020: aangehouden.

19 november 2020 Akkoord

Inleiding

De ontwikkelingen op het gebied van handhaving van de fysieke leefomgeving staan niet stil. Denk hierbij aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Om het jaarlijkse Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) goed in te bedden in langere termijndoelen, wordt nu voor de eerste keer het Beleidsplan handhaving aangeboden dat een looptijd heeft van vier jaar.

Het Beleidsplan handhaving 2021-2024 gemeente Aalten richt zich op toezicht en handhaving op het gebied van de fysieke leefomgeving van de gemeente Aalten. Daaronder vallen de taken op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, Algemene plaatselijke verordening en Bijzondere Wetten. Onder deze laatste categorie vallen onder andere de Drank- en Horecawet, Wet op de Kansspelen en de Winkeltijdenwet.

Toezicht en handhaving zijn belangrijke instrumenten die de gemeente Aalten inzet, ten behoeve van het waarborgen en bevorderen van veiligheid, gezondheid en leefbaarheid. Met dit Beleidsplan handhaving stelt de raad het beleid (doelen, taken en prioriteiten) op het gebied van toezicht en handhaving van het omgevingsrecht voor de periode 2021 tot en met 2024 vast.

Door middel van dit Beleidsplan handhaving en het daarop gebaseerde HUP wordt enerzijds voldaan aan wet- en regelgeving en anderzijds geeft het meer zicht op de handhavingsdomeinen en de vastgestelde prioriteiten die binnen de gemeentegrenzen uitgevoerd worden en wat hierbij komt kijken.

In het Beleidsplan handhaving worden de uitgangspunten en de visie op handhaving toegelicht, welke de basis vormen voor het jaarlijks op te stellen HUP. In het jaarlijks op te stellen HUP wordt de beschikbare capaciteit omschreven op de verschillende handhavingstaken en wordt de prioritering aangegeven. In het HUP wordt aangegeven op welke wijze deze activiteiten zullen bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen.

Tot slot worden de in het HUP omschreven capaciteit, prioritering en doelen jaarlijks geëvalueerd en dit wordt verwerkt in het jaarverslag. Het jaarverslag biedt dan ook weer input voor het volgende op te stellen HUP.

In het verlengde hiervan komt ook de Landelijke Handhavingsstrategie en de Gelderse Nalevingsstrategie aan bod. In 2014 is de projectgroep Nalevingsstrategie in het leven geroepen met de opdracht om een nalevingsstrategie op te stellen, die als onderlegger kan dienen voor een Gelders breed beleidskader. Het doel is dat alle opdrachtgevers van de zeven omgevingsdiensten een zo uniform mogelijk beleid hebben. Deze opdracht heeft geresulteerd in het beleid ‘Nalevingsstrategie omgevingswetgeving Gelderland 2015’. De strategie is regionaal afgestemd en wordt ook gebruikt door de andere gemeenten. Hierdoor ontstaat er zowel op lokaal als regionaal niveau een uniforme werkwijze.

De wens en de behoefte om over één nalevingsstrategie voor het gebied van Gelderland te beschikken en die ook eenduidig toe te passen is, is vooral afkomstig van de zeven omgevingsdiensten. Zij zien met name de noodzaak van een level playing field en het uit het oogpunt van effectiviteit en efficiency hanteren van dezelfde uitgangspunten. Het beleid is tot op heden nog niet vastgesteld doordat

de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) en de gemeente Aalten in het verleden in overleg waren m.b.t. de implementatie van de strategie. Hierbij moet gedacht worden aan afstemming tussen de verschillende werkprocessen van de ODA en de gemeente. Op dit moment wordt echter al wel gewerkt op de wijze zoals weergegeven in het beleid. In het verleden was dit meegenomen in het handhavingsprogramma van de gemeente Aalten. De voorgestelde werkwijze past dan ook binnen het huidige beleid. De NOG voorziet in een uniforme werkwijze voor alle gemeenten in de regio die de strategie hebben vastgesteld.

Argumenten

1.1 en 2.1 *Het is een wettelijke plicht op basis van het Besluit Omgevingsrecht (Bor).*
Artikel 7.2 uit het Bor bepaalt dat burgemeester en wethouders periodiek handhavingsbeleid en een uitvoeringsprogramma vaststelt voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. In hetzelfde artikel wordt bepaald dat burgemeester en wethouders de stukken aan de raad en Gedeputeerde Staten bekend maakt. Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland houdt namelijk Interbestuurlijk Toezicht (IBT) op gemeenten. Het vaststellen van het Beleidsplan handhaving is een bevoegdheid van de gemeenteraad en het vaststellen van het uitvoeringsprogramma is een bevoegdheid van het college.

1.2 *Het oude beleid moet worden geactualiseerd en uitgebreid.*
Door vaststelling van het HUP 2021 vervalt het HUP 2019. Door vaststelling van het Beleidsplan handhaving 2021-2024 gemeente Aalten wordt het handhavingsbeleid uitgebreid en meer gericht op de komende jaren. Door vaststelling van deze beleidsstukken beschikt de gemeente Aalten weer over actueel handhavingsbeleid met bijbehorend uitvoeringsprogramma.

1.3 *Hiermee worden prioriteiten, doelen, uitgangspunten en prestatie-indicatoren vastgesteld.*
In de gemeente Aalten is het niet mogelijk om tegen alle overtredingen waarvoor de gemeente (burgemeester en wethouders of de burgemeester) bevoegd gezag is, op te treden. Om die reden wordt de focus gelegd op prioriteiten. De prioriteiten staan beschreven in het HUP 2021. Het HUP 2021 is een werkplan waarin de gemeente Aalten aangeeft welke activiteiten zij het komende jaar gaat uitvoeren op het gebied van toezicht en handhaving. Daarbij wordt rekening gehouden met de gestelde beleidsdoelen en de daarin benoemde prioriteiten. Op die manier wil de gemeente Aalten een efficiënte, zorgvuldige en gestructureerde inzet van de beschikbare handhavingscapaciteit bereiken.

3.1 *Verantwoording*
De Wet milieubeheer verplicht gemeenten om jaarlijks het vastgestelde handhavingsbeleid te evalueren. Met het jaarverslag legt de gemeente verantwoording af over de inzet en de behaalde resultaten van het afgelopen jaar. In het jaarverslag wordt aangegeven op welke wijze uitvoering is gegeven aan het HUP 2019. Met het evalueren van het uitvoeringsprogramma wordt ook geleerd in hoeverre de gestelde doelen gehaald zijn en op welk terrein de gemeentelijke handhaving en het toezicht nog voor verbetering vatbaar is.

3.2 *Informeren*
Door het jaarverslag aan de raad aan te bieden ter kennisneming, wordt de raad in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van onder andere de doelen, prioriteiten en de evaluatie op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving.

4.1 *Besluit omgevingsrecht*
Op grond van het Besluit omgevingsrecht moeten bestuursorganen een nalevingsstrategie hebben. Met het vaststellen van dit beleid wordt hieraan voldaan.

Kanttekeningen

1.1 en 2.1 *Er is beperkte capaciteit beschikbaar.*

Er is beperkte capaciteit beschikbaar voor de handhavingsprioriteiten. Niet alle prioriteiten kunnen volledig uitgebreid opgepakt worden.

1.2 en 2.2 *De toezichthouders en boa's krijgen steeds meer taken.*
De afgelopen periode is gebleken dat de toezichthouders en boa's steeds meer taken krijgen. Naast toezicht op en handhaven van de wet- en regelgeving hebben zij ook een belangrijke rol in de aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning). Voorbeelden van dergelijke taken zijn deelname aan keurmerk veilig buitengebied, uitvoering Damoclesbeleid, controle leegstaande panden/schuren en recreatieparken. Omdat de politie haar prioriteiten (vaak noodgedwongen) op andere onderwerpen richt, komt een belangrijke oog- en oorfunctie steeds meer op de boa's neer. Dit zijn taken die er extra bij komen, waar op dit moment focus in de werkzaamheden moet worden aangebracht. Een beperkte handhavingscapaciteit en een uitbreiding van het takenpakket zorgt voor de nodige werkdruk bij toezichthouders en boa's. Daarnaast kunnen er ook werkzaamheden onverwachts bijkomen. De situatie rondom corona is daar een sprekend voorbeeld van.

3.1 *Beperkte registratie*
Door een andere wijze van registreren, is er voor het jaar 2019 een beperkte registratie van werkzaamheden terug te vinden in de jaarverslagen. Ditzelfde geldt voor het jaar 2020. Deze registratie voldoet niet meer aan de huidige verwachtingen. Vanaf 1 januari 2021 wordt er een uitgebreide registratie bijgehouden welke wordt verwerkt in het jaarverslag 2021 en verder.

Overleg gevoerd met

Ruimte, Openbare Ruimte, A. Nijhuis
Overlegpunten: algehele stukken

Sociaal domein, Organisatie & Welzijn, A. Kruiniger
Overlegpunten: algehele stukken

Sociaal domein, Organisatie & Welzijn, I. Geurtsen
Overlegpunten: algehele stukken

Ruimte, Afdelingshoofd, G. van Vliet
Overlegpunten: opzet stukken

Vervolgstappen en planning

Indien het college van burgemeester en wethouders het Beleidsplan handhaving 2021-2024 gemeente Aalten heeft vastgesteld, wordt het beleidsplan, conform artikel 7.2 lid 6 van het Bor, ter kennisgeving gestuurd naar de gemeenteraad en Gedeputeerde Staten.

Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats van het HUP. Zowel het college van burgemeester en wethouders als de gemeenteraad worden op de hoogte gebracht van de uitkomsten van de evaluatie. De evaluatie is gericht op verantwoording over de prestatie-indicatoren en de gestelde doelen. Vanaf 2021 wordt het jaarverslag in het eerste kwartaal van het opvolgende jaar aangeboden, in tegenstelling tot de gang van zaken tot 2021 waar het jaarverslag werd aangeboden met een jaar verschil ertussen.

Participatie

N.v.t.

Communicatie

Het Beleidsplan handhaving 2021-2024 gemeente Aalten en het HUP 2021 worden bekend gemaakt middels publicatie op de gemeentelijke website